

CSU

ทุกกลุ่มสาระ • ทุกวิชา • ทุกชั้นปี

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายรายวิชา

พระพุทธศาสนา

รายวิชาพื้นฐาน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 40 ชั่วโมง/ปี

ศึกษา วิเคราะห์ ลักษณะของสังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า พระพุทธ ศาสนามีทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลและมีข้อปฏิบัติที่ยืดสายกลาง การพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอนและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พุทธประวัติด้านการบริหารและการธำรงรักษาศาสนา ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา (พระอัสสชิ พระกัสาโคตรมีเถรี พระนางมัลลิกา หมอชิวโกมารภัจจ) พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง (พระนาคเสน-พระยามิลินท์ สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี) พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต สุชีพ ปุญญานุภาพ) ชาดก (เวสสันดรชาดก)

วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา พระรัตนตรัย หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ประกอบด้วย ทุกข์ (ขันธ 5) สมุทัย (หลักกรรม ในเรื่อง นิยาม 5 และวิตก 3) นิโรธ (ภาวนา 4) มรรค (พระสัทธรรม 3 ปัญญาภูมิธรรม 4 พละ 5 อุบาสกธรรม 5) มงคล (สงเคราะห์บุตร สงเคราะห์ภรรยาหรือสามี สันโดษ) พุทธศาสนสุภาษิตในเรื่อง จิตที่ฝึกดีแล้วนำสุขมาให้ บัณฑิตย่อมไม่แสดงอาการขึ้น ๆ ลง ๆ คนที่ไม่ถูกนินทาไม่มีในโลก ฆ่าความโกรธได้ย่อมอยู่เป็นสุข การสังคายนาพระไตรปิฎก การปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีต่อพระภิกษุ การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคม ศาสนพิธีเกี่ยวกับพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ พิธีเวียนเทียน พิธีถวายสังฆทาน พิธีถวายผ้าอาบน้ำฝน พิธีทอดกฐิน พิธีปวารณา การทำบุญเลี้ยงพระในโอกาสต่าง ๆ หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญและเทศกาลสำคัญในพระพุทธศาสนา การเป็นชาวพุทธที่ดีต่อพระภิกษุ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคม การสวดมนต์แปล แผ่เมตตา และบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัญญา การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ (คิดแบบรู้เท่าทันธรรมตา คิดแบบเป็นอยู่ในขณะปัจจุบัน) การสัมมนาและเสนอแนวทางในการธำรงรักษาพระพุทธศาสนาอันส่งผลถึงการพัฒนาคน พัฒนาชาติและโลก ประวัติของศาสนาของศาสนาอื่นและหลักคำสอนพื้นฐาน

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต นำไปแก้ปัญหของตนเองและครอบครัว มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ส 1.1	ม.4-6/1, ม.4-6/2, ม.4-6/4, ม.4-6/5, ม.4-6/12, ม.4-6/14, ม.4-6/15, ม.4-6/17, ม.4-6/19, ม.4-6/20	ม.4-6/13
มฐ. ส 1.2	ม.4-6/1, ม.4-6/2, ม.4-6/3, ม.4-6/4	ม.4-6/5
	14 ตัวชี้วัด	2 ตัวชี้วัด

รวม 16 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.4

 เวลา 40 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/1 วิเคราะห์สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า หรือสังคมของศาสนาที่ตนนับถือ ส 1.1 ม.4-6/4 วิเคราะห์ข้อปฏิบัติทางสายกลางในพระพุทธศาสนาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ส 1.1 ม.4-6/5 วิเคราะห์การพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนา หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ตัวชี้วัดปลายทาง -	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	สังคมชมพูทวีปในสมัยก่อนพระพุทธเจ้า ประกาศพระพุทธศาสนา มีคติความเชื่อทางศาสนาที่หลากหลาย ซึ่งแตกต่างกับพระพุทธศาสนาที่มีทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลางและเน้นการพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้อง	3

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชน ตัวอย่าง และชาดก	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/2 วิเคราะห์พระพุทธรูปเจ้าใน ฐานะเป็นมนุษย์ ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดใน การตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอน และการ เผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือวิเคราะห์ประวัติ ศาสดาที่ตนนับถือตามที่ กำหนด ส 1.1 ม.4-6/14 วิเคราะห์ข้อคิดและ แบบอย่างการดำเนิน ชีวิตจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด ตัวชี้วัดปลายทาง -	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ศึกษาพุทธประวัติของ พระพุทธรูป เรื่องราวของ พุทธสาวก สาวิกา ศาสนิกชน ตัวอย่าง และ ชาดก เรื่องราวที่เกี่ยวข้อง กับประวัติเจ้าชายสิทธัตถะ หรือองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าที่ได้ทรง ออกผนวชด้วยความเพียร พยายามเพื่อแสวงหา หนทางแห่งการดับทุกข์ การบอกเล่าเป็นเรื่องราวที่ อธิบายถึงเหตุและผลของ การกระทำต่าง ๆ รวมถึง การบำเพ็ญบารมีของ พระโพธิสัตว์ก่อนเสวยชาติ สุดท้ายเป็นพระพุทธรูป ที่ให้ข้อคิดแก่ผู้ศึกษา เพื่อให้สามารถปรับใช้ใน ชีวิตของตนเองได้อย่าง เหมาะสม	4
หน่วย การเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา	ตัวชี้วัดระหว่างทาง - ตัวชี้วัดปลายทาง ส 1.1 ม.4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมใน กรอบอริยสัจ ๔ หรือ หลักคำสอนของศาสนาที่ ตนนับถือ	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ	หลักธรรมทางพระ พุทธศาสนาในกรอบ อริยสัจ 4 เป็นหลักสำคัญ ที่ผู้ปฏิบัติตามสามารถ ดำเนินชีวิตไปในทางที่ ถูกต้อง ดังนั้น พุทธศาสนิกชนพึงสำนึก ในคุณค่าของพระรัตนตรัย	10

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
		ในการใช้ ทักษะชีวิต		
หน่วย การเรียนรู้ที่ 4 พุทธศาสน- สุภาชิตและ พระไตรปิฎก	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/15 วิเคราะห์คุณค่าและ ความสำคัญ ของการสังคายนา พระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ ของศาสนาที่ตนนับถือ และการเผยแพร่ ตัวชี้วัดปลายทาง ส 1.1 ม.4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมใน กรอบอริยสัจ ๔ หรือ หลักคำสอนของศาสนา ที่ตนนับถือ	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	พุทธศาสนสุภาชิตและ พระไตรปิฎก มีหลักธรรม สำคัญที่เป็นคติเตือนใจ บุคคลให้นำไปเป็นแนวทาง การปฏิบัติตนในทางที่ ถูกต้อง	3
หน่วย การเรียนรู้ที่ 5 หน้าที่ชาวพุทธ และมารยาท ชาวพุทธ	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.2 ม.4-6/1 ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชน ที่ดีต่อสาวก สมาชิกใน ครอบครัวและคนรอบ ข้าง ตัวชี้วัดปลายทาง -	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ชาวพุทธที่ดีพึงปฏิบัติ ตนต่อพระภิกษุอย่าง เหมาะสมทั้งกาย วาจา และใจ โดยรักษาศีล และปฏิบัติตนต่อสมาชิก ในครอบครัวและคนรอบ ข้างตามหลักทศ 6	5
หน่วย การเรียนรู้ที่ 6	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.2 ม.4-6/2 ปฏิบัติตนถูกต้องตาม	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร	พุทธศาสนิกชนทุกคน พึงปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง ในศาสนพิธี พิธีกรรม	4

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี	<p>ศาสนพิธี พิธีกรรม ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.2 ม.4-6/3</p> <p>แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.2 ม.4-6/4</p> <p>วิเคราะห์หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลที่สำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <p>-</p>	<p>2) สมรรถนะที่ 2</p> <p>ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4</p> <p>ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องตามหลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวข้องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา</p>	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/19</p> <p>เห็นคุณค่า เชื่อมมั่น และมุ่งมั่นพัฒนาชีวิตด้วยการพัฒนาจิตและพัฒนาศาสตร์การเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/20</p> <p>สวดมนต์ แผ่เมตตา</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1</p> <p>ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2</p> <p>ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4</p> <p>ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>การสวดมนต์ แผ่เมตตา และการเจริญปัญญาตามหลักสติปัญญาและพัฒนา การเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ย่อมทำให้การดำเนินชีวิตประจำวันเป็นไปในทางที่ถูกต้อง</p>	4

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	และบริหารจัดการ และเจริญ ปัญญาตามหลักสติปัฏ ฐาน หรือตามแนวทาง ของศาสนาที่ตนนับถือ ตัวชี้วัดปลายทาง -			
หน่วย การเรียนรู้ที่ 8 พระพุทธศาสนา กับการ แก้ปัญหาและ การพัฒนา	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/12 วิเคราะห์ความสำคัญ ของพระพุทธศาสนา เกี่ยวกับการศึกษาที่ สมบูรณ์ การเมืองและ สันติภาพหรือแนวคิด ของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด ตัวชี้วัดปลายทาง ส 1.2 ม.4-6/5 สัมมนาและเสนอแนะ แนวทางในการธำรง รักษาศาสนาที่ตนนับถือ อันส่งผลถึงการ พัฒนาตน พัฒนาชาติ และโลก	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	พระพุทธศาสนามีหลัก สำคัญซึ่งเป็นแนวทางการ ปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาที่ สมบูรณ์ ทำให้บุคคลมีชีวิต อยู่ด้วยความสงบสุขและ ความสุข เมื่อพบปัญหาที่ สามารถแก้ได้อย่างราบรื่น ดังนั้นทุกคนจึงควรมีส่วน ร่วมในการธำรงรักษา พระพุทธศาสนาด้วย วิธีการที่เหมาะสม	4
หน่วย การเรียนรู้ พิเศษ ศาสนาสำคัญใน ประเทศไทย	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/17 อธิบายประวัติศาสดา ของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร	การศึกษาประวัติ ศาสดา ของศาสนาสำคัญ ในประเทศไทยย่อมทำให้ ได้ข้อคิดจากแนวทางการ ปฏิบัติของท่านมาเป็น	3

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
พระพุทธศาสนา กับการ แก้ปัญหาและ การพัฒนา	ตัวชี้วัดปลายทาง -	2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	แบบอย่าง ส่งผลต่อการอยู่ ร่วมกันในสังคมได้อย่าง ปกติสุข	

CSU

ทุกกลุ่มสาระ • ทุกวิชา • ทุกชั้นปี

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายรายวิชา

พระพุทธศาสนา

รายวิชาพื้นฐาน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 40 ชั่วโมง/ปี

ศึกษา วิเคราะห์ ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา หลักการของพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์ การฝึกฝนและพัฒนาตนเอง การพึ่งตนเอง และการมุ่งอิสรภาพในพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา (พระอนุรุทธเถระ พระองคุลิมาลเถระ พระธัมมทินนาเถรี จิตตคหบดี) ศาสนิกชนตัวอย่าง (สมเด็จพระนารายณ์มหาราช พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ) พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ) ชาดก (มโหสถชาดก)

วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา พระรัตนตรัย หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ประกอบด้วย ทุกข์ (ขั้น 5-โลกธรรม 8) สมุทัย (กรรมนิยาม-กรรม 12 มิจฉาวณิชา 5) นิโรธ (วิมุตติ 5) มรรค (อปริหานิยธรรม 7 ปาปณิกธรรม 3 ทิฏฐธัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรม 4 โภคอาทิยะ 5 อริยวัฑฒิ 5 มงคล 38 (ถูกโลกธรรมจิตไม่หวั่น จิตไม่เศร้าโศก จิตไม่มัวหมอง จิตเกษม) พุทธศาสนสุภาษิต (คนขยันเอาการเอางาน กระทำเหมาะสม ย่อมหาทรัพย์ได้ เกิดเป็นคนควรจะพยายามจนกว่าจะประสบความสำเร็จ ความสันโดษเป็นทรัพย์อย่างยิ่ง การเป็นหนี้เป็นทุกข์ในโลก) การสังคายนาพระไตรปิฎก ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีต่อสมาชิกในครอบครัวและสังคม ปฏิบัติตนตามศาสนพิธี พิธีกรรมของพระพุทธศาสนา (พิธีบรรพชาอุปสมบท บุญพิธีทานพิธี กุศลพิธี) สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา และบริหารจัดการและเจริญปัญญาภาวนาตามหลักสติปัญญาฐานการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ วิธีคิดแบบวิภาษวาท การสัมมนาและเสนอแนวทางในการธำรงรักษาพระพุทธศาสนา และศาสนาที่ตนนับถือ อันส่งผลถึงการพัฒนาดน พัฒนาชาติ และโลก หลักธรรมทางศาสนาในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการปฏิบัติ และกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต นำไปแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองและครอบครัว มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ส 1.1	ม.4-6/2, ม.4-6/6, ม.4-6/7, ม.4-6/8, ม.4-6/14, ม.4-6/15, ม.4-6/17, ม.4- 6/19, ม.4-6/20, ม.4-6/22	ม.4-6/13, ม.4-6/21
มฐ. ส 1.2	ม.4-6/1, ม.4-6/2, ม.4-6/4,	ม.4-6/5
	13 ตัวชี้วัด	3 ตัวชี้วัด

รวม 16 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.5

 เวลา 40 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/6 วิเคราะห์ลักษณะประชาธิปไตย ในพระพุทธศาสนา หรือแนวคิด ของศาสนา ที่ตนนับถือตามที่กำหนด ส 1.1 ม.4-6/7 วิเคราะห์หลักการของ พระพุทธศาสนากับหลัก วิทยาศาสตร์ หรือ แนวคิดของศาสนาที่ตน นับถือตามที่กำหนด ส 1.1 ม.4-6/8 วิเคราะห์การฝึกฝนและ พัฒนาตนเองการ พึ่งตนเอง และการมุ่ง อิสรภาพใน พระพุทธศาสนา หรือแนวคิดของศาสนาที่ ตนนับถือตามที่กำหนด ตัวชี้วัดปลายทาง -	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	พระพุทธศาสนามี ลักษณะเป็นประชาธิปไตย ในหมู่สงฆ์ หลักการของ พระพุทธศาสนามีทั้งความ สอดคล้องและความ แตกต่าง กับหลัก วิทยาศาสตร์ โดยมีวิธีการ คิดสอดคล้องกับวิธีคิดแบบ วิทยาศาสตร์ พระพุทธ ศาสนามีความสำคัญต่อ การฝึกฝนและพัฒนา ตนเอง การพึ่งตนเอง และ มุ่งอิสรภาพ	4

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชน ตัวอย่าง และชาดก	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/2 วิเคราะห์พระพุทธรูปเจ้าใน ฐานะเป็นมนุษย์ ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดใน การตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอน และการ เผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือวิเคราะห์ประวัติ ศาสดาที่ตนนับถือตามที่ กำหนด ส 1.1 ม.4-6/14 วิเคราะห์ข้อคิดและ แบบอย่างการดำเนิน ชีวิตจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด ตัวชี้วัดปลายทาง -	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	พระพุทธรูปเจ้าเป็นมนุษย์ ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดใน การตรัสรู้ การก่อตั้งวิธี การสอนและการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา การศึกษาพุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชน ตัวอย่าง ชาดก ย่อมทำให้ ได้ข้อคิดเพื่อนำไปเป็น แบบอย่างในการดำเนิน ชีวิต	6
หน่วย การเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา	ตัวชี้วัดระหว่างทาง - ตัวชี้วัดปลายทาง ส 1.1 ม.4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมใน กรอบอริยสัจ ๔ หรือ หลักคำสอนของศาสนาที่ ตนนับถือ	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ	หลักธรรมทางพระพุทธ ศาสนาในกรอบอริยสัจ 4 เป็นหลักสำคัญที่ผู้ปฏิบัติ ตามย่อมดำเนินชีวิตไป ในทางที่ถูกต้อง ส่งผลต่อ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ สุขและการอยู่ร่วมกันเป็น ชาติอย่างสมานฉันท์	10

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
		ในการใช้ทักษะชีวิต		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พุทธศาสนา- สุภาชิตและ พระไตรปิฎก	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/15 วิเคราะห์คุณค่าและ ความสำคัญ ของการสังคายนา พระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ ของศาสนาที่ตนนับถือ และการเผยแพร่ ตัวชี้วัดปลายทาง ส 1.1 ม.4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมใน กรอบอริยสัจ ๔ หรือ หลักคำสอนของศาสนา ที่ตนนับถือ	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	การสังคายนาพระ ไตร ปิฎกมีคุณค่าและ ความสำคัญต่อ พระพุทศาสนา และการ เผยแพร่พระพุทศาสนา นอกจากนั้น พุทธศาสนา- สุภาชิตยังมีข้อคิดซึ่งเป็น คติเตือนใจบุคคลให้ปฏิบัติ ตนในทางที่ถูกต้อง	3
หน่วย การเรียนรู้ที่ 5 หน้าที่ชาวพุทธ และมารยาท ชาวพุทธ	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.2 ม.4-6/1 ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชน ที่ดีต่อสาวก สมาชิกใน ครอบครัวและคนรอบ ข้าง ตัวชี้วัดปลายทาง -	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ชาวพุทธที่ดีพึงศึกษา ความเข้าใจในกิจและ บทบาทหน้าที่ของ พระภิกษุ ปฏิบัติตนต่อ พระภิกษุอย่างเหมาะสม เป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวและสังคม ปฏิบัติตนตามหลัก ปฏิสันถาร 2	4
หน่วย การเรียนรู้ที่ 6	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/20 สวดมนต์ แผ่เมตตา	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร	พุทธศาสนิกชนทุกคน พึงปฏิบัติตนตาม หลักธรรม คติธรรม	4

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
วันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา และศาสนพิธี	และบริหารจัดการ และเจริญ ปัญญาตามหลักสติ ปัญญา หรือตาแนวทาง ของศาสนาที่ตนนับถือ ส 1.2 ม.4-6/2 ปฏิบัติตนถูกต้องตาม ศาสนพิธี พิธีกรรม ตามหลักศาสนาที่ตน นับถือ ส 1.2 ม.4-6/4 วิเคราะห์หลักธรรม คตินิยมที่เกี่ยวข้องกับ วันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลที่สำคัญ ของศาสนาที่ตนนับถือ และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ตัวชี้วัดปลายทาง -	2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ที่เกี่ยวข้องในวันสำคัญ ทางพระพุทธศาสนา เข้าร่วมศาสนพิธี พิธีกรรม สวดมนต์อย่างถูกต้อง	
หน่วย การเรียนรู้ที่ 7 การบริหารจิต และการเจริญ ปัญญา	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/19 เห็นคุณค่า เชื่อมั่น และ มุ่งมั่นพัฒนาชีวิตด้วย การพัฒนาจิตและ พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธี คิดแบบโยนิโสมนสิการ หรือการพัฒนาจิตตาม แนวทางของศาสนา ที่ตนนับถือ ส 1.1 ม.4-6/20	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	การสวดมนต์แปล แผ่เมตตา การบริหารจัดการ ตามหลักสติปัญญา การ เจริญปัญญาด้วยการคิด แบบแยกแยะ ส่วนประกอบ การคิดแบบ วิภาษวาท ย่อมทำให้การ ดำเนินชีวิตเป็นไปในทางที่ ถูกต้อง	4

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>สวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจิต และเจริญปัญญาตามหลักสติ ปัญฐาน หรือตาแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <p>-</p>			
<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาและการพัฒนา</p>	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/12</p> <p>วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับการศึกษาที่สมบูรณ์ การเมืองและสันติภาพหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <p>ส 1.2 ม.4-6/5</p> <p>สัมมนาและเสนอแนะแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ อันส่งผลถึงการพัฒนาดน พัฒนาชาติและโลก</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>พระพุทธศาสนามีหลักธรรมคำสอนที่มีความสำคัญต่อการนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม ซึ่งบุคคลควรมีส่วนร่วมในการธำรงรักษาปกป้อง ค้ำครองพระพุทธศาสนา</p>	3
<p>หน่วยการเรียนรู้พิเศษ</p>	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/17</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p>	<p>หลักธรรมในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของทุกศาสนานั้น มีความสอดคล้องกัน ศาสนิกชน</p>	2

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
ศาสนาสำคัญใน ประเทศไทย พระพุทธศาสนา กับการ แก้ปัญหาและ การพัฒนา	อธิบายประวัติศาสตร์ ของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป ตัวชี้วัดปลายทาง ส 1.1 ม.4-6/21 วิเคราะห์หลักธรรม สำคัญในการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุขของศาสนา อื่น ๆ และชักชวน ส่งเสริม สนับสนุนให้ บุคคลอื่นเห็น ความสำคัญของการทำ ความดีต่อกัน	2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ทุกคนพึงร่วมมือกันและ สนับสนุนให้ผู้อื่นเห็นความ สำคัญของการทำความดี ต่อกัน	

CSU

ทุกกลุ่มสาระ • ทุกวิชา • ทุกชั้นปี

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายรายวิชา

พระพุทธศาสนา

รายวิชาพื้นฐาน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 40 ชั่วโมง/ปี

ศึกษา วิเคราะห์ พระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสตร์แห่งการศึกษา ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัย กับวิธีการแก้ปัญหา พระพุทธศาสนาสอนการฝึกตนไม่ให้ประมาท มุ่งประโยชน์และสันติภาพแก่บุคคล สังคม และโลก พระพุทธประวัติด้านการบริหารและการธำรงรักษาศาสนา เป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดในการ ตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา (พระอานนท์ พระปฎาจารย์ นางจุมพฏา ทานสมณมาลาการ) ศาสนิกชนตัวอย่าง (พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทโท) สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต) ท่านอนาคาริก ธรรมปาละ) ชาดก (มหาชนกชาดก)

วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา พระรัตนตรัย หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ประกอบด้วย ทุกข์ (จิต-เจตสิก) สมุทัย (ปฏิจจสมุปปาท นีวรณ 5 อุปาทาน 4) นิโรธ (นิพพาน) มรรค (อริยสัจ 3 สาราณียธรรม 6 ทศพิธราชธรรม 10 วิปัสสนาญาณ 9 มงคล 38 (ความเพียรเพิกเลส ประพฤติ พรหมจรรย์ เห็นอริยสัจ บรรลุนิพพาน) พุทธศาสนสุภาษิต (พระราชาเป็นประมุขของประชาชน สติเป็นเครื่อง ตื่นในโลก สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง) คุณค่าและความสำคัญของพระไตรปิฎก ปฏิบัติ ตนเป็นศาสนิกชนที่ดีต่อสมาชิกในครอบครัวและคนรอบข้าง ปฏิบัติตนเป็นพุทธมามกะ ปฏิบัติตนตามศาสน พิธี พิธีกรรม วิเคราะห์หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 10 วิธี สัมมนาและเสนอแนวทางธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถืออันส่งผลถึงการพัฒนาดิน พัฒนาชาติ และโลก

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญ สถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการปฏิบัติ และกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถ นำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต นำไปแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และโลก มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ส 1.1	ม.4-6/2, ม.4-6/9, ม.4-6/10, ม.4-6/14, ม.4-6/15, ม.4-6/18, ม.4-6/19, ม.4-6/20, ม.4-6/22	ม.4-6/13
มฐ. ส 1.2	ม.4-6/1, ม.4-6/2, ม.4-6/3, ม.4-6/4	-
	13 ตัวชี้วัด	1 ตัวชี้วัด

รวม 14 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.6

 เวลา 40 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/9 วิเคราะห์พระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสตร์แห่งการศึกษา ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยกับวิธีการแก้ปัญหาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ส 1.1 ม.4-6/10 วิเคราะห์พระพุทธศาสนาในการฝึกตนไม่ให้ประมาท มุ่งประโยชน์และสันติภาพบุคคล สังคมและโลก หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ตัวชี้วัดปลายทาง -	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	พระพุทธศาสนาเป็นศาสตร์แห่งการศึกษาที่เน้นความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยกับวิธีการแก้ปัญหาเพื่อการพัฒนาตนได้ถูกต้อง พระพุทธศาสนาสอนไม่ให้ประมาท มุ่งประโยชน์และสันติภาพแก่บุคคล สังคม และโลก	5

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชน ตัวอย่าง และชาดก	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/2 วิเคราะห์พระพุทธรูปเจ้าใน ฐานะเป็นมนุษย์ ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดใน การตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอน และการ เผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือวิเคราะห์ประวัติ ศาสดาที่ตนนับถือตามที่ กำหนด ส 1.1 ม.4-6/14 วิเคราะห์ข้อคิดและ แบบอย่างการดำเนิน ชีวิตจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด ตัวชี้วัดปลายทาง -	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	พระพุทธรูปเจ้าเป็นมนุษย์ ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด ตรัสรู้ได้ด้วยตนเอง ทรงก่อตั้ง และเผยแผ่ พระพุทธศาสนา และมี วิธีการสอนหลากหลายวิธี การศึกษาประวัติสาวก ชาดก และศาสนิกชน ตัวอย่าง ทำให้ได้ แบบอย่างและข้อคิดที่ดี เพื่อการดำเนินชีวิต	6
หน่วย การเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา	ตัวชี้วัดระหว่างทาง - ตัวชี้วัดปลายทาง ส 1.1 ม.4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมใน กรอบอริยสัจ ๔ หรือ หลักคำสอนของศาสนาที่ ตนนับถือ	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ	หลักธรรมในกรอบ อริยสัจ 4 ประกอบด้วย ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และ มรรค เป็นหลักสำคัญใน การดำเนินชีวิตที่นำไปสู่ ความพ้นทุกข์หรือหมด ปัญหา เป็นแนวทางในการ พัฒนาตนเองไปในทางที่ดี งาม	8

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
		ในการใช้ทักษะชีวิต		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พุทธศาสนา- สุภาษิต คำศัพท์ ทางพระพุทธ- ศาสนาและ พระไตรปิฎก	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/15 วิเคราะห์คุณค่าและ ความสำคัญ ของการสังคายนา พระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ ของศาสนาที่ตนนับถือ และการเผยแพร่ ตัวชี้วัดปลายทาง ส 1.1 ม.4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมใน กรอบอริยสัจ ๔ หรือ หลักคำสอนของศาสนา ที่ตนนับถือ	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	พระไตรปิฎกเป็นคัมภีร์ ที่บันทึกหลักธรรมคำสอน ของพระพุทธศาสนา พระไตรปิฎกมีการ สังคายนา สืบทอดกันมา หลายครั้ง จึงเป็นคัมภีร์ ที่เชื่อถือได้อีกทั้งยังมีพุทธ ศาสนสุภาษิตปรากฏอยู่ เป็นจำนวนมาก ผู้ที่ศึกษา และปฏิบัติตามสามารถ นำไปเป็นแนวทางในการ ดำเนินชีวิตได้ดี	3
หน่วย การเรียนรู้ที่ 5 หน้าที่ชาวพุทธ และมารยาท ชาวพุทธ	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.2 ม.4-6/1 ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชน ที่ดีต่อสาวก สมาชิกใน ครอบครัวและคนรอบ ข้าง ส 1.2 ม.4-6/3 แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิก ชนของศาสนาที่ตนนับถือ ตัวชี้วัดปลายทาง -	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ชาวพุทธทุกคนพึง ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชน ที่ดีต่อสาวก สมาชิกใน ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และโลก แสดงตนเป็นพุทธมามกะ เป็นการยอมรับว่าตนเป็น ชาวพุทธมีพระรัตนตรัย เป็นที่พึ่ง	4

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 6 วันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา และศาสนพิธี	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.2 ม.4-6/2 ปฏิบัติตนถูกต้องตาม ศาสนพิธี พิธีกรรม ตามหลักศาสนาที่ตน นับถือ ส 1.2 ม.4-6/4 วิเคราะห์หลักธรรม คตินิยมที่เกี่ยวข้องกับ วันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลที่สำคัญ ของศาสนาที่ตนนับถือ และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ตัวชี้วัดปลายทาง -	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ปฏิบัติตนตามศาสนพิธี พิธีกรรม หลักธรรมที่ เกี่ยวเนื่องในวันสำคัญ และเทศกาลสำคัญของ พระพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอทำให้ เกิดความสุขสงบและ เข้าถึงพระรัตนตรัย	4
หน่วย การเรียนรู้ที่ 7 การบริหารจิต และการเจริญ ปัญญา	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/19 เห็นคุณค่า เชื่อมมั่น และ มุ่งมั่นพัฒนาชีวิตด้วย การพัฒนาจิตและ พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธี คิดแบบโยนิโสมนสิการ หรือการพัฒนาจิตตาม แนวทางของศาสนา ที่ตนนับถือ ส 1.1 ม.4-6/20 สวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจิต และเจริญ ปัญญาตามหลักสติ	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	การสวดมนต์ แผ่เมตตา การบริหารจิต ตามหลักสติปัญญาอย่าง สม่ำเสมอ และการใช้วิธีคิด แบบโยนิโสมนสิการ ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาจิต และการคิดอย่างถูกต้อง และยังส่งผลต่อการพัฒนา คุณภาพชีวิตไปในทางที่ดี งาม	4

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	ปฏิฐาน หรือตาแนวทาง ของศาสนาที่ตนนับถือ ตัวชี้วัดปลายทาง -			
หน่วย การเรียนรู้ที่ 8 พระพุทธศาสนา กับการ แก้ปัญหาและ การพัฒนา	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/22 เสนอแนวทางการจัด กิจกรรมความร่วมมือ ของทุกศาสนาในการ แก้ปัญหาและพัฒนา สังคม ตัวชี้วัดปลายทาง -	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	การจัดกิจกรรมศาสน สัมพันธ์มีความสำคัญต่อ การแก้ปัญหาในแต่ละ สังคมและพัฒนาสังคม ให้ดีขึ้น	3
หน่วย การเรียนรู้ที่ 9 หลักธรรมทาง ศาสนากับการ อยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุข	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/18 ตระหนักในคุณค่าและ ความสำคัญของค่านิยม จริยธรรมที่เป็ตัวกำหนด ความเชื่อและพฤติกรรม ที่แตกต่างกันของศาสนิก ชนศาสนาต่าง ๆ เพื่อ ขจัดความขัดแย้งและอยู่ ร่วมกันในสังคมอย่าง สันติสุข ตัวชี้วัดปลายทาง -	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ค่านิยมและจริยธรรม เป็นสิ่งเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของทุก ศาสนา ซึ่งมีความเชื่อ เป็นของตนเอง มีผลต่อ การร่วมมือกันในการขจัด ความขัดแย้งเพื่ออยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุข	3

CSU

ทุกกลุ่มสาระ • ทุกวิชา • ทุกชั้นปี

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายรายวิชา

พระพุทธศาสนา

รายวิชาพื้นฐาน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 40 ชั่วโมง/ปี

ศึกษา วิเคราะห์ ลักษณะของสังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า พระพุทธศาสนามีทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลและมีข้อปฏิบัติที่ยืดสายกลาง การพัฒนาศรัทธาและปัญญา ที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอนและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พุทธประวัติด้านการบริหารและการธำรงรักษาศาสนา ข้อปฏิบัติ ทางสายกลางในพระพุทธศาสนาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือ การพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้อง ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา หลักการของพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์ การคิดตามนัย และการคิดแบบวิทยาศาสตร์ การฝึกฝนและพัฒนาตนเอง การพึ่งตนเอง และการมุ่งอิสรภาพ พระพุทธศาสนา เป็นศาสตร์แห่งการศึกษาซึ่งเน้นความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยกับวิธีการแก้ปัญหา การฝึกตนไม่ให้ประมาท มุ่งประโยชน์สุขและสันติภาพแก่บุคคล สังคมและโลก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาประเทศ แบบยั่งยืน การศึกษาที่สมบูรณ์ การเมือง และสันติภาพ ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกา (พระอัสสชิ พระกัศยปโคตมีเถรี พระนางมัลลิกา หมอชีวกโกมารภัจจ์ พระอนุรุทธะ พระองคุลิมาล พระธัมมทินนาเถรี จิตตคหบดี พระอานนท์ พระภิกษุสงฆ์เถรี จุฬสูภัทธา สุนนมาลาการ) พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง (พระนาคเสน-พระยามิลินท์ สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี) พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต สุขีพ บุญญานภาพ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ) พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ) ดร.เอ็มเบตการ์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต) อนาคตริก ธรรมपालะ) ชาดก (เวสสันดรชาดก มโหสถชาดก มหาชนกชาดก)

วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา พระรัตนตรัย หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ประกอบด้วย ทุกข์ (ชั้น 5) สมุทัย (หลักกรรม ในเรื่อง นิยาม 5 และวิตก 3) นิโรธ (ภาวนา 4) มรรค (พระสัทธรรม 3 ปัญญาอุคคธรรม 4 พละ 5 อุบาสกธรรม 5) มงคล (สงเคราะห์บุตร สงเคราะห์ภรรยาหรือสามี สันโดษ) พุทธศาสนสุภาษิตในเรื่องจิตที่ฝึกดีแล้วนำสุขมาให้ บัณฑิตย่อมไม่แสดงอาการขึ้น ๆ ลง ๆ คนที่ไม่ถูก นินทาไม่มีในโลก ฆ่าความโกรธได้ย่อมอยู่เป็นสุข คนขยันเอาการเอางาน กระทำเหมาะสม ย่อมหาทรัพย์ได้ เกิดเป็นคนควรจะพยายามจนกว่าจะประสบความสำเร็จ ความสันโดษเป็นทรัพย์อย่างยิ่ง การเป็นหนี้เป็นทุกข์ ในโลก พระราชาเป็นประมุขของประชาชน สติเป็นเครื่องตื่นในโลก สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง การสังคายนาพระไตรปิฎก การปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีต่อพระภิกษุ การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี

ของครอบครัวและสังคม ศาสนพิธีเกี่ยวกับพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ พิธีเวียนเทียน พิธีถวายสังฆทาน พิธีถวายผ้าอาบน้ำฝน พิธีทอดกฐิน พิธีปวารณา การทำบุญเลี้ยงพระในโอกาสต่างๆ หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับวันสำคัญและเทศกาลสำคัญในพระพุทธศาสนา การเป็นชาวพุทธที่ดีต่อพระภิกษุ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคม การสวดมนต์แปล แม่เมตตา และบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัญญา การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ (คิดแบบรู้เท่าทันธรรมดา คิดแบบเป็นอยู่ในขณะปัจจุบัน) การสัมมนาและเสนอแนวทางในการธำรงรักษาพระพุทธศาสนาอันส่งผลถึงการพัฒนาคน พัฒนาชาติและโลก ประวัติของศาสนาของศาสนาอื่นและหลักคำสอนพื้นฐาน

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต นำไปแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ส 1.1	ม.4-6/1, ม.4-6/2, ม.4-6/3, ม.4-6/4, ม.4-6/5, ม.4-6/6, ม.4-6/7, ม.4-6/8, ม.4-6/9, ม.4-6/10, ม.4-6/11, ม.4-6/12, ม.4-6/14, ม.4-6/15, ม.4-6/17, ม.4-6/18, ม.4-6/19, ม.4-6/20, ม.4-6/22	ม.4-6/13, ม.4-6/16, ม.4-6/21
มฐ. ส 1.2	ม.4-6/1, ม.4-6/2, ม.4-6/3, ม.4-6/4	ม.4-6/5
	23 ตัวชี้วัด	4 ตัวชี้วัด

รวม 27 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.4-6

 เวลา 40 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ชมพุทวิปและความสำคัญของพระพุทธศาสนา	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/1 วิเคราะห์สังคมชมพุทวิปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า หรือสังคมสมัยของศาสนาที่ตนนับถือ ส 1.1 ม.4-6/4 วิเคราะห์ข้อปฏิบัติทางสายกลางในพระพุทธศาสนาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ส 1.1 ม.4-6/5 วิเคราะห์การพัฒนาศรัทธาและปัญหาที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนา หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	สังคมชมพุทวิปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อน พระพุทธเจ้า มีคติความเชื่อทางศาสนาแตกต่างกับพระพุทธศาสนาซึ่งมีทฤษฎี และวิธีการที่เป็นสากล มีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง และเน้นการพัฒนาศรัทธา และปัญหาที่ถูกต้อง	2

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>ส 1.1 ม.4-6/6 วิเคราะห์ลักษณะ ประชาธิปไตยใน พระพุทธศาสนา หรือ แนวคิด ของศาสนาที่ตน นับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/7 วิเคราะห์หลักการของ พระพุทธศาสนา กับหลัก วิทยาศาสตร์ หรือ แนวคิดของศาสนาที่ตน นับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/8 วิเคราะห์การฝึกฝนและ พัฒนาตนเอง การพึ่งตนเอง และการ มุ่งอิสรภาพใน พระพุทธศาสนา หรือแนวคิดของศาสนาที่ ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/9 วิเคราะห์ พระพุทธศาสนาว่าเป็น ศาสตร์แห่งการศึกษา ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ของ เหตุปัจจัยกับวิธีการ แก้ปัญหาหรือแนวคิด ของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด</p>			

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>ส 1.1 ม.4-6/10 วิเคราะห์ พระพุทธศาสนาในการ ฝึกตนไม่ให้ประมาท มุ่ง ประโยชน์และสันติภาพ บุคคล สังคมและโลก หรือแนวคิดของศาสนาที่ ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/11 วิเคราะห์ พระพุทธศาสนากับ ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง และการพัฒนา ประเทศแบบยั่งยืน หรือแนวคิดของศาสนาที่ ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/12 วิเคราะห์ความสำคัญ ของพระพุทธศาสนา เกี่ยวกับการศึกษาที่ สมบูรณ์ การเมืองและ สันติภาพหรือแนวคิด ของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง -</p>			

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติและ ชาดก	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/2 วิเคราะห์พระพุทธเจ้าใน ฐานะเป็นมนุษย์ ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดใน การตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอน และการเผย แผ่พระพุทธศาสนา หรือ วิเคราะห์ประวัติศาสดาที่ ตนนับถือตามที่กำหนด ส 1.1 ม.4-6/3 วิเคราะห์พุทธประวัติ ด้านการบริหาร และการธำรงรักษา ศาสนา หรือวิเคราะห์ ประวัติศาสดา ที่ตนนับถือตามที่กำหนด ส 1.1 ม.4-6/14 วิเคราะห์ข้อคิดและ แบบอย่างการดำเนิน ชีวิตจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด ตัวชี้วัดปลายทาง -	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	พระพุทธเจ้าเป็นผู้ฝึก ตนได้อย่างสูงสุดในการ ตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการ สอนและการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา การศึกษาพุทธประวัติ ชาดก เรื่องเล่า จะได้ ข้อคิดเพื่อนำไปใช้เป็น แบบอย่างในการดำเนิน ชีวิต	4
หน่วย การเรียนรู้ที่ 3	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.2 ม.4-6/2 ปฏิบัติตนถูกต้องตาม	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร	พุทธศาสนิกชนทุกคน พึงปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง ในศาสนพิธี พิธีกรรม	2

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี	<p>ศาสนพิธี พิธีกรรมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.2 ม.4-6/4</p> <p>วิเคราะห์หลักธรรมคตินิยมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางศาสนาและเทศกาลที่สำคัญของศาสนาที่ตนนับถือและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <p>-</p>	<p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ซึ่งถือเป็นการธำรงรักษาพระพุทธศาสนา</p>	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>-</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/13</p> <p>วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/21</p> <p>วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของศาสนาอื่น ๆ และชักชวนส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคลอื่นเห็นความสำคัญของการทำความดีต่อกัน</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>พระรัตนตรัยมีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ การวิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 ในหมวดทุกข์และสมุทัย ย่อมทำให้รู้ปัญหาหรือความทุกข์ และสาเหตุของปัญหาหรือความทุกข์ ข้อธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิตที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติพ้นทุกข์หรือหมดปัญหา ซึ่งพุทธศาสนิกชนทุกคนพึงสำนึกในคุณค่าและนำไปเป็นหลักในการปฏิบัติตน</p>	6

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พระไตรปิฎก และพุทธศาสนาสุภษิต	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/15 วิเคราะห์คุณค่าและความสำคัญของการสังคายนา พระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ และการเผยแผ่ ตัวชี้วัดปลายทาง ส 1.1 ม.4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	พระไตรปิฎก และพุทธศาสนาสุภษิต มีหลักธรรมสำคัญที่เป็นคติเตือนใจบุคคลให้นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง	4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การบริหารจิตและเจริญปัญญา	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/19 เห็นคุณค่า เชื่อมมั่น และมุ่งมั่นพัฒนาชีวิตด้วยการพัฒนาจิตและพัฒนารับรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ส 1.1 ม.4-6/20 สวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจิต และเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน หรือตาม	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	การสวดมนต์แผ่เมตตา และการเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน และการใช้วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ย่อมทำให้การดำเนินชีวิตประจำวันเป็นไปในทางที่ถูกต้อง	2

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>แนวทางของศาสนาที่ตน นับถือ</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง ส 1.1 ม.4-6/16 เชื่อมั่นต่อผลของการทำ ความดี ความชั่วสามารถ วิเคราะห์สถานการณ์ ที่ต้องเผชิญและตัดสินใจ เลือกดำเนินการ หรือ ปฏิบัติตนได้อย่างมี เหตุผลถูกต้องตาม หลักธรรม จริยธรรม และกำหนดเป้าหมาย บทบาทการดำเนินชีวิต เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุข และอยู่ร่วมกัน เป็นชาติอย่างสมานฉันท์</p>			
<p>หน่วย การเรียนรู้ที่ 7 พุทธสาวก พุทธสาวิกา และศาสนิกชน ตัวอย่าง</p>	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/14 วิเคราะห์ข้อคิดและ แบบอย่างการดำเนิน ชีวิตจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง -</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต</p>	<p>การศึกษาประวัติพุทธ สาวก พุทธสาวิกา และ ศาสนิกชนตัวอย่าง จะทำให้เห็นแบบอย่างที่ดี ในการดำเนินชีวิต ซึ่งเรา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ให้เกิดผลดีต่อการดำเนิน ชีวิตของเราได้อย่างมี ความสุข</p>	<p>6</p>

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 8 หน้าที่และ มารยาทชาว พุทธ	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.2 ม.4-6/1 ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชน ที่ดีต่อสาวก สมาชิกใน ครอบครัวและคนรอบ ข้าง</p> <p>ส 1.2 ม.4-6/2 ปฏิบัติตนถูกต้องตามศา สนพิธี พิธีกรรม ตาม หลักศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.2 ม.4-6/3 แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิก ชนของศาสนาที่ตนนับ ถือ</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง ส 1.1 ม.4-6/5 สัมนาและเสนอแนะ แนวทางในการธำรง รักษาศาสนาที่ตนนับถือ อันส่งผลถึงการพัฒนา ตน พัฒนาชาติ และโลก</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต</p>	<p>ชาวพุทธที่ดีพึงปฏิบัติ ตนต่อพระภิกษุอย่าง เหมาะสมทั้งกาย วาจา และใจ โดยรักษาศีล และปฏิบัติตนต่อสมาชิก ในครอบครัวและคนรอบ ข้างตามหลักทศ 6</p>	6
หน่วย การเรียนรู้ที่ 9 ความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับศาสนา	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 1.1 ม.4-6/18 ตระหนักในคุณค่าและ ความสำคัญของค่านิยม จริยธรรมที่เป็ตัวกำหนด ความเชื่อและพฤติกรรม ที่แตกต่างกันของศาสนิก</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด</p>	<p>ศาสนาเป็นเครื่อง ยึดเหนี่ยวจิตใจและเป็น แนวทางเพื่อให้มนุษย์ สามารถปฏิบัติตนได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสมเพื่อขจัด ความขัดแย้งและอยู่ ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ</p>	2

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>ชนศาสนาต่าง ๆ เพื่อขจัดความขัดแย้งและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/22</p> <p>เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมความร่วมมือของทุกศาสนาในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <p>-</p>	<p>3) สมรรถนะที่ 4</p> <p>ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 ศาสนาสำคัญในประเทศไทย	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/15</p> <p>วิเคราะห์คุณค่าและความสำคัญของการสังคายนา พระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ และการเผยแผ่</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/17</p> <p>อธิบายประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่นโดยสังเขป</p> <p>ส 1.1 ม.4-6/18</p> <p>ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของค่านิยมจริยธรรมที่เป็ตัวกำหนดความเชื่อและพฤติกรรมที่แตกต่างกันของศาสนิก</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1</p> <p>ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2</p> <p>ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4</p> <p>ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>การศึกษาประวัติศาสดาของศาสนาสำคัญในประเทศไทยย่อมทำให้ได้ข้อคิดจากแนวทางการปฏิบัติของท่านมาเป็นแบบอย่าง ส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข</p>	6

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>ชนศาสนาต่าง ๆ เพื่อ ขจัดความขัดแย้งและอยู่ ร่วมกันในสังคมอย่าง สันติสุข</p> <p>ส 1.2 ม.4-6/2 ปฏิบัติตนถูกต้องตาม ศาสนพิธี พิธีกรรม ตามหลักศาสนา ที่ตนนับถือ</p> <p>ส 1.2 ม.4-6/4 วิเคราะห์หลักธรรม คติ ธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัน สำคัญทางศาสนา และ เทศกาลที่สำคัญ ของ ศาสนาที่ตนนับถือ และ ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง ส 1.1 ม.4-6/21 วิเคราะห์หลักธรรม สำคัญในการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุขของศาสนา อื่น ๆ และชักชวน ส่งเสริม สนับสนุนให้ บุคคลอื่นเห็น ความสำคัญของการ ทำความดีต่อกัน</p>			